

Ida Andersson flyttade från lantlivet i röd stuga till höghuset Majbacken i Göteborg.

Från stugan på landet till Majbacken i stan

Den vackra stugan på landet uppvägte ändå inte längtan efter vardagsgemenskapen med andra människor, skriver Ida Andersson som nu har lämnat sitt röda hus för bogemenskapen i Majbacken.

Jag ska lämna ett hem som jag under flera år gjort helt till mitt eget – mitt första riktigt egna hem. Här har jag kunnat inreda och rumstera precis som jag själv behagat, utan att längre behöva ta hänsyn till någon annan. Allt var mitt, både ute och inne. De gamla tjocka timmerväggarna, de avlutade spegeldörrarna, de svala golvtiljorna, fönstren med de lite buckliga glasen som öppnades mot fågelsång och flugsurr, den oändliga stjärnhimlen och ljudet av frostigt gräs under fötterna när jag gick för att hämta tidningen om morgonen.

Allt detta ägde jag, liksom de blomsterfyllda ängarna, skogen av pelare in mot

mossiga rum och den stilla sjön att bryta ytan på med ett dopp i sommarkvällen.

Självständighet – bundenhet

Så mycket att uppleva, så mycket som man brukar kalla livskvalitet. Ja, så har jag också kallat det, eller snarare tagit för givet att alltid vara omgiven av. Men jag blev också varse att detta liv samtidigt innebar bundenhet och ensamhet. Det är ett tungt ansvar att vårda och underhålla ett gammalt kulturhus och det har varit många och långa ensamma timmar med vedtravning, trädgårdsarbete och snöskottning. Mina vänner kom gärna på små visiter om sommaren men inte för att dela min vardag. Ville jag ha socialt umgänge var det jag som fick ta mig in till stadens gator och torg.

Att bo ensam på landet, att känna sig förbunden med naturen och samtidigt vara intresserad av den sorts gemenskap och det kulturella liv som bara erbjuds i storstäderna innebär en stor inre slitning.

Ända sedan jag flyttade ut i huset när min dotter slutade gymnasiet har jag förstått att jag behöver en fot i storstan. Jag försökte under några år lösa det med vinterboende i storstäder – Rom, Stockholm, Göteborg men lyckades aldrig få ihop det på ett tillfredsställande sätt.

Längtan efter andra människor

Det som blev kvar hos mig som en längtan, efter varje vända i den urbana världen, var ständigt detta: Andra människor! Människor på riktigt, att dela värderingar med, att utbyta intressen och mänsklighet med! Det jag egentligen sökte hela tiden var ett slags samhörighet, att vara del av en gemenskap och att samtidigt kunna leva mitt slags liv.

Mina grannar i byn är underbara; de räknar in mig i bygemenskapen, trots att jag kommit och gått som det behagat mig, trots att jag kanske har andra värderingar och livsstil än de.

Naturens frid och skönhet, mina antika takmålningar och min aldrig så harmoniska färgsättning och möblering kan i längden inte väga upp själens ensamhet, mitt behov av djup kontakt och inte heller ge mig den livsnödvändiga samhörigheten med andra. Jag insåg att jag satt fast i ett skönhetsberoende – att tro att bara jag fixar i ordning här, skaffar en ny hylla där, rensar upp den rabatten, travar veden finare, planterar ett träd; skulle allt kännas bättre. Under tiden passerade månader ... år ... livet... där ute någonstans, utan mig...

Jag började förstå att mitt liv var oerhört isolerat och begränsat och att jag långsamt höll på att förtvina som människa.

Till bogemenskap i höghus

Att leva i kollektivhus/gemenskapsboende har aldrig varit en främmande tanke hos mig. Jag tycker principen att leva mer tillsammans och minska individualismen är helt rätt och följer vår sanna mänsklighet. Dessutom kan det ge fördelar både för den enskilda människan och för samhället i stort att hjälpas åt med olika saker.

Under de senare åren har jag också flera gånger varit inne och tittat runt på olika kollektivhushemsidor för att orientera mig. En period när min dotter var i tonåren bodde vi i ett »äkta« gammaldags kollektiv – kollektivet Sämjan i Växjö. Där delade man kök, badrum, vardagsrum och tyvärr också allas livsproblem, vilket inte blev så lyckat i längden, även om konceptet tilltalade mig.

Ändå var det mer eller mindre en slump när jag faktiskt ringde på den oansenliga annonsen i JAK-tidningen och som jag klippt ut flera månader tidigare. Sedan gick allt väldigt snabbt. Ömsesidigt intresse uppstod och för att göra en lång historia kort: Nu ska jag alltså flytta till Majbackens bogemenskap. Till ett höghus i centrala Göteborg, till en betongklump från 50-talet, till ett litet krypin på 39 kvadrat där de till och med tagit bort badkaret och där golven är av plast. De kommer att se konstiga ut med trasmattor ...

Att flytta till Majbacken har för mig inneburit mer vända över vad jag måste lämna än oro över hur det ska bli. Allt som jag tagit för givet med att helt och hållet rå mig själv och lyckan över att ha mitt eget hus med sprakande brasor, har jag behövt göra upp med och ta avsked av; ja att säga att det har varit ett sorgearbete är ingen överdrift. Det har varit många sömnlösa nätter fyllda av skräck och oro – hur ska jag klara mig utan mitt HUS?

Mänskliga relationer är grunden

MEN, här finns människor. Det är konstigt, kanske är närheten till människorna det som oroar mig minst med detta beslut. Allting annat måste jag omvärdera för att sedan förnuftsmässigt säga till mig själv: Det blir bra. Det ordnar sig. Tänk på hur enkelt livet blir. Men hur går det till? Allt gemensamt ansvar? Måste man vara med på särskilda städdagar? Tråkiga och långa möten där man måste diskutera om varen- da detalj?

Men som sagt, att veta att alla i min egen trappuppgång, ja, i hela huset, är mina människor: att de finns där hela tiden, att bara jag vill, kan jag knacka på för att be om hjälp eller bara prata, är något som gör mig fullkomligt lugn inombords. Varje dag kommer jag att möta andra som möter mig och vill att jag ska vara en av dem. Två gånger i veckan (bara två?) kommer vi att sitta vid en gemensam måltid och prata, om viktiga saker eller oviktiga.

Detta att veta att människor finns att tillgå på riktigt för att inte ensam behöva ta hand om världen, att jag nu kan använda min tid till att utvecklas och göra roliga, vettiga saker tillsammans med andra – känns som livskvalitet – fast på riktigt! Och att jag uppnått den mogna ålder som gjorde att jag platsade här, ser jag som en lycklig paradox, istället för att sörja över att jag blir äldre.

På varje våningsplan i höghusets trapphus finns en liten balkong. Jag ser redan framför mig hur jag kommer att sitta där med någon av grannarna, lojt samspråkande och spanande på förbipasserande över en kaffe latte. Jag föreställer mig livet lite mer som i Italien, där människor träffas lite mer, umgås lite mer otvunget – där de mänskliga relationerna är grunden för att vara människa.

IDA ANDERSEN

Nyinflyttad

Antagen till Majbacken sommaren 2008
Äntligen en bogemenskap! Stor lycka.

Inflytt 1/11-08!

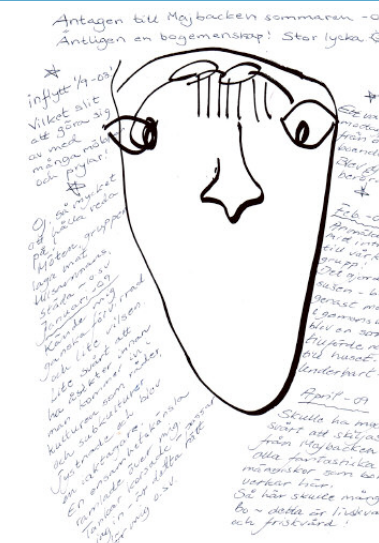
Vilket slit att göra sig av med många möbler och prylar.

Oj, så mycket att hålla redan på!
Möten, grupper, laga mat tillsammans, städa – o.s.v

Ett varmt mottagande från övriga boende! Blev djupt berörd!

Januari - 09

Kände mig ganska förvirrad och lite vil- sen. Lite svårt att ha åsikter innan man kommer in i kulturen som råder, och

subkulturer. Tystnade och blev en iaktta- gare. En ensamhetskänsla ramlade över

mig. Tankar korsade – passar jag in – är detta rätt för mig o.s.v.

Februari - 09

Anmälde mitt intresse till vår kultur- grupp! Det gjorde susen – blev genast med i gemenskapen, blev en som tillförde något till huset. Underbart!

April - 09

Skulle ha mycket svårt att skiljas från Majbacken och alla fantastiska människor som bor och verkar här. Så här skulle många bo – detta är livskvalitet och frisk- vård!

PIA STRÖM

Fem år senare

– om den första tiden i Majbacken

Livet är så vist konstruerat att man inte kan skåda in i framtiden och se hur det blev innan det blev av. Man kan naturligtvis gissa eller göra uppskattningar och man kan kanske bestämma sig för att så eller så ska det bli. Men vägen dit till det där målet är outgrundligt. Och tur är väl det, annars skulle det inte vara så spännande. Och tur är det väl för att annars kanske man aldrig skulle våga ta sig för att göra något. Det är väl på grund av dessa omständigheter som vi ändå dristade oss till att påbörja byggandet av Majbacken bogemenskap. Detta trots att inget av tyngd var sagt eller lovat och än mindre skrivet mellan Familjebostäder och oss fyra – mig, Elisabeth, Malin och Marie-Louise – när vi undan för undan skulle få överta åttavåningshuset i Majorna i Göteborg. Med ålderns rätt och med en stark tro på oss själva och med, redan vid den tiden, ett ganska gediget kunnande i vad det innebär att planera och bygga och att bo i en bogemenskap, bestämde vi oss för att flytta in i huset, ännu så länge bebott av företrädesvis personer av hög ålder. Låt mig först som sist bespara dig all den möda som det innebär att komma till någon form av samsyn mellan bostadsföretaget och oss om hur vi skulle få detta boende att successivt växa fram. Jag tror nog att varje bogemenskap har haft sin egen speciella resa fram till det som sedan kom att bli ett hus med ett gott liv eller till något som sedan inte blev som man hade hoppats eller rent av inte blev av alls.

Men nu, hur är det nu efter fem år? Är boendet nu så som vi tänkte oss att det skulle bli när vi satte igång 2004? Var ansträngningarna mödan värt?

Visst har tvivlet funnits där i perioder, visst har diskussioner, konflikter och gräl både utåt och inåt, tidvis fått mig att vackla, tänka att nu struntar jag i det här, nu flyttar jag. Men lusten till att bygga något bra att själv få bo i och tanken på att för samhällsplanerare visa vägen till en viktig alternativ boendeform var stark. Starkare än olusten. Det man inte riktigt begriper, när det gungar som värst, är att man tidvis är ute på öppet hav och då blåser det hård vind ibland, man kan få uppfattningen att

det är sådant väder hela tiden. Men man kommer in i lugnare vatten ibland och man kan till och med nå hamn och lägga till. Jag tror att vi har gjort det nu, det känns så... Vi har kunnat hålla rätt kurs.

Vårt byggande av ett gemenskapsboende skiljer sig från de flesta andras på så sätt att vi som bor här har flyttat in successivt. I många andra boenden har alla flyttat in på en gång och ofta efter flera års planerande. Jag ser för egen del vårt »allteftersom inflyttande» som en fördel. Det har inneburit att det inte har blivit några tvära kast i utvecklandet av det sätt på vilket vi vill bo och leva tillsammans. Varje ny medlem har på så vis kommit in i ett sammanhang. Visst, det kanske har upplevts som lite osäkert och oklart till en början, men det har funnits en form att förhålla sig till. Ju fler vi sedan blivit, ju tryggare har formerna för vårt boende blivit och ju tryggare har vi blivit i att våga justera och ändra i det som reglerar våra relationer i huset. De stora konflikterna har tonats ut, de »livsviktiga» frågorna är bearbetade och penetrerade i minsta detalj och vi har kommit överens till slut.

Vi vet nu att vi har tillräckligt gemensamma värderingar av vad som är viktigt och betydelsefullt i våra gemensamma liv för att kunna förlita oss på att de beslut som tas är bra beslut. Vi är nu villiga att kompromissa och vi kan acceptera även de beslut som vi inte nödvändigtvis tycker är ett bra beslut. Vi har nu samlats runt de principer vi vet är viktiga för oss för att vi ska kunna bo och åldras tillsammans. I en vid och tolerant bemärkelse kan det kallas konsensus.

För mig har nu medlemmarna blivit mer som vänner än som medlemmar. Vänner är kanske inte heller rätt ord? Vänner, när du är i min ålder, är några som du känt i många år och som nästan har gått i dina skor. Nej, det känns som om det är fråga om en ny form av relation, en slags relation som jag inte riktigt känner igen från tidigare. De är inte grannar, inte bekanta, inte föreningsmedlemmar och inte boende och egentligen inte vänner heller. Kanske bovänner, förstår du vad jag

»Lusten till att bygga något bra att själv få bo i och tanken på att för samhällsplanerare visa vägen till en viktig alternativ boendeform var stark... Vi har kunnat hålla rätt kurs.«

menar då? Det är sådana som du känner igen, känner till och känner för och känner med men ändå inte vänner. Bovänner är någonting mellan vänner och bekanta. Jag trivs med mina bovänner. Du vet, småprata vid middagen som vi äter två gånger i veckan, snacka lite i hissen när vi möts, bry sig ibland lite extra. Att hjälpa varandra i allehanda sysslor och enskilda behov. Att prata oss samman om hur vi skall lösa ett problem som föreningen har. Men vi tränger oss inte på oanmälda. Vi lever på våra egna premisser som enskilda men i ett kollektiv som kräver vårt deltagande och engagemang, det är en intressant och spännande paradox.

Spannande saker inträffar när kraft och mångfald strålar samman. Vi är många fler nu, 28 istället för fyra och då händer det att vi har visafton, jazzafton, bildvisning, pyssel- och pusselkvällar, film- och läsecirklar, lördagskaffe, kyrkkaffe (inte nödvändigtvis kyrkbesök), städdagar, köksrenoveringar och mycket mer, men sånt har du säkert också i din bogemenskap. Och har du det inte så är det dags att arbeta för att få det, även om resan kan bli lång...men det är värt besväret.

BERTIL HAGSTRÖM
MAJBACKEN BOGEMENSKAP I GÖTEBORG

Kollektivhus NU deltog i konstprojekt

I BÖRJAN AV ÅRET anordnade studenterna Thérèse Kristiansson och Annika Enqvist från Konstfack fyra offentliga samtal på Stadsmuseet i Stockholm om bostads- och stadsbyggnadsfrågor. Det ägde rum inom ramen för deras examensjobb »Ändrade perspektiv«. Tanken var att få till stånd ett informellt och undersökande samtal mellan inbjudna med olika perspektiv på städernas utveckling. Vad är det egentligen för värderingar som styr planerna och byggan- det? Med idog och kreativ marknadsföring lyckades studenterna fylla salen vid alla fyra seminarier.

Temat för samtalen 19 februari var »Vill alla bo på samma sätt?« *Vem bestämmer hur väggarna sitter? Hur präglar normer och idéer om kärnfamiljen vår bostadspolitik? Finns det bostäder för olika sorters liv, familjer och konstellationer som faller utanför folkhemmets ram och tänker man överhuvudtaget att alla ska ha någonstans att bo?*

Medverkade gjorde Karin Bradley, doktorand i stadsplanering KTH, medredaktör till boken *Bor vi i samma stad?*, Dick Urban Vestbro, ordförande riksföreningen Kollektivhus NU, prof. emeritus i bebyggelseanalys, KTH; Rolf Nilsson, ordförande Stockholms stads hemlösa; Elsa Reimerson, föreningen »Jag vill ha bostad nu« samt Piamaria Hallberg, antikvarie på Stadsmuseet i Stockholm.

SAMTALET LEDDES AV STUDENTERNA som sa att syftet var att undersöka vad som ligger bakom den byggda miljön och den offentliga miljön. Är det så att arkitekturen avspeglar en maktfördelning i samhället?

Dick Urban Vestbro från Kollektivhus NU framhöll att det bara finns ett 40-tal kollektivhus i Sverige idag. Drivkraften till dessa kommer från viljan att få yrkesliv och familjeliv att gå ihop. Dick Urban lyfte också fram att man kan göra mer nytta för miljön genom den här typen av boende där man kan bo mer ytteffektivt och istället ha gemensamma ytor för umgänge, hobbies, TV-tittande samt gemensam utrustning för till exempel sömnad och snickeri. Sverige har världens mest ensamboende befolkning.

Elsa Reimerson, föreningen *Jag vill ha*

bostad nu berättade om ett byggprojekt där man lyckats få ner byggkostnaderna utan att göra avkall på byggnormer och standard.

För övrigt blev det ett ganska spretigt samtal som handlade om allt mellan experimentell arkitektur, museilägenheter i

De fyra samtalen filmades och sammanställdes tillsammans ett urval av med talarnas bilder till Konstfacks Vårutställning 2009, som äger rum 12–24 maj, vardagar kl 12–19, helger kl 12–16. Lokal: Konstfack, LM Ericssons väg 14. T-bana Telefonplan, se vidare:

www.konstfack2009.se/master/maapr/there-se-kristiansson/

Stockholm till de hemlösa situation i Stockholm. Publiken deltog tyvärr inte alltför aktivt i just detta samtal.

ELISABETH OLSZON

Kollektivhusgrupp från Helsingfors på besök

TILL SKILLNAD från de andra nordiska länderna har Finland nästan inte alls byggt några kollektivhus. Men nu ska det bli ändring på den saken. Det framgick vid ett besök som den Helsingforsbaserade föreningen **Hem i stan** gjorde i kollektivhuset Södra Station i Stockholm lördagen 9 maj.

Föreningens ordförande Salla Korpela berättade att Hem i stan har 135 medlemmar. Av dessa var 35 med på resan till Stockholm. Avsikten med besöket var att lära sig om planläggnings- och byggprocessen när man förverkligar ett kollektivhus samt hur man utformar bostäder och kollektiva utrymmen på lämpligt sätt. Tidigare hade föreningen ordnat studiebesök till danska bofällsskab och till Sveriges yngsta bogemenskap, Landgången i Malmö.

Föreningen Hem i stan vill ha ett kollektivhus för blandade åldrar. Den har förvärvat en tomt i Västra Hamnen i Helsingfors. Skisser har gjorts på ett bostadshus i 11 våningar. Nästa steg är att få ihop finansieringen. Föreningen ska själv stå som byggherre och upplåtelseformen blir ägarlägenheter. Läs mer på föreningens hemsida www.hemistan.fi.

Anna Holmgren och Ingrid Sillén visade runt i Södra Stations kollektivhus och berättade om de erfarenheter man hade. Helsingforsborna åt lunch och prövade på att diska i kollektivhusets kök. Dick Urban Vestbro och John Fletcher berättade från Kollektivhus NU om vår förening och gav tips baserat på erfarenheter från kollektivhuset Tullstugan i Stockholm respektive bogemenskapen Tersen i Falun. Vi kunde dock inte svara på alla frågor. I Sverige finns ju nästan ingen bogemenskap som byggt helt i egen regi. Vi ser fram emot inbjudan till Helsingfors när kollektivhuset är färdigt!

DICK URBAN VESTBRO

Salla Korpela berättar om gruppens planer.

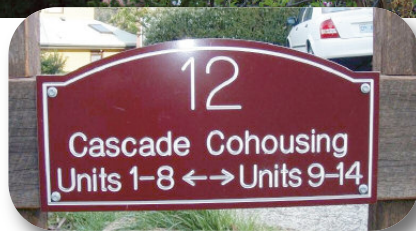
Kollektivboende i Tasmanien – Cascade Cohousing

HÖSTEN 2008 besökte vi goda vänner på den australienska ön Tasmanien. I samband med detta gjorde vi en avstickare till öns ”huvudstad” Hobart. Väl där letade vi upp ett gemenskapsboende och vi blev bjudna på en förträfflig måltid och ett välkomnande bemötande.

Fjorton hus låg med bedårande utsikt på sluttningen till Mount Wellington. Det var villor som de boende själva mer eller mindre byggt själva för cirka 15 år sedan. En villa ägdes gemensamt och där fanns kök, matsal, gåstrum och samlingsrum. Någon villa beboddes av två hushåll, eftersom man kunde hyra ut en lägenhet i sitt hus.

Man åt gemensam middag så gott som varje dag och det var olika hushåll som svarade för mat och disk. Man tog inget betalt utan det hushåll som hade matansvaret stod för kostnaden. Ingen av dem vi talade med klagade på att det var olika matstandard beroende på det enskilda hushållets ekonomi. De som hade råd lyxade till det och de med mindre resurser bjöd på något mer i lågbudgetvarianten.

GRÖNYTORNA MELLAN HUSEN sköttes

gemensamt och det vimlade av barn som lekte i den vackra kuperade trädgården.

Vi fick också titta i album och man kände att här bodde folk som hade känt varandra länge och som trivdes ihop.

Vi fick också reda på att en liten bit längre upp i backen fanns det ett annat gemenskapsboende som var en hyresmodell. Tyvärr hade vi inte tid att åka dit det hade annars varit intressant eftersom vi själva bor i ett hyreshus.

Kontakt: Claire Sheridan, Tasmania, Hobart, csheridan@mackillop.tas.edu.au

BERTIL HAGSTRÖM & ELISABETH OLSZON
BOENDE I MAJBACKEN, GÖTEBORG

Risk för förvanskning av Elfvinggården

KOLLEKTIVHUSET ELFVINGGÅRDEN är Sveriges äldsta ännu fungerande kollektivhus. Bo Tillsammans har tidigare rapporterat att restaurangverksamheten i huset lagts ner och att kollektivhusföreningen kämpar för att få igång middagarna igen. Den stiftelse som äger huset vill nu bygga om en del av de gemensamma lokalerna till lägenheter. Gentemot detta har kollektivhusföreningen protesterat. Nyligen har man fått stöd av Stockholms stadsmuseum, som

Matsalen i Elfvinggården.

anser att ombyggnaden innebär en grov förvanskning av huset.

Elfvinggården uppfördes 1939–1940 och blev därmed det fjärde kollektivhuset i Sverige. Det ritades av de kända arkitekterna Sven Backström och Leif Reinius. Byggmästare var Olle Engkvist. Huset är mycket välbevarat. Stadsmuséet anser att Elfvinggården har ett stort social- och samhällshistoriskt värde. Det är »blåklassat«, det vill säga det anses ha riksintresse.

Den planerade ombyggnaden skulle innebära att köket och en del av den magnifika terrassen vid matsalen görs om till lägenheter. Stadsmuséet säger inte nej till omvandling till lägenheter, men anser att det aktuella förslaget skulle innebära en kraftig förvanskning såväl exteriört som interiört. Därför avstyrks förslaget mycket bestämt.

DICK URBAN VESTBRO

Kollektivhus NU på Ning

En av våra medlemmar, Ingrid Eckerman Sockenstugan, har startat ett socialt nätverk på Ning <http://kollektivhusnu.ning.com>.

För närvarande har forumet 57 medlemmar. Man kan registrera sig för lokala nätverk i Västra Götaland, Skåne, i Stockholmstrakten eller för Hela Sverige. Man ska också kunna debattera aktuella frågor.

Hittills har debatter startat om hur man kommunicerar inom en bogemenskap, hur man kanaliserar intresse för kollektivhus och om hur Ning-sidan ska användas. Sidan har även används för att annonsera möten och för att lägga ut bilder om bogemenskap.

Tills vidare krävs en inbjudan för att vara med. Vill du gå med så skicka ett mejl till Hans von Zeipel hans.vonzeipel@comhem.se så skickar han en inbjudan.

»Människan klarar fattigdom – men inte ensamhet«

Ett seminarium med temat **Morgondagens boende för en ny generation äldre – från vision till verklighet** ordnades 22 april av Primetime Living i Göteborg. Så här inleddes inbjudan till seminariet »Nu går 40-talisterna i pension! Vi är många, vi är kompetenta och vi är vana att ställa krav och vara med och bestämma. Vad kommer det att innebära för morgondagens boende och hur ser planerna ut för att möta denna generation pensionärer?»

Företaget Primetime Livings affärsidé började med att tre kvinnor som bor i ett privat 55+ hyreshus i Hammarby Sjästad tyckte att hyresvärden inte levde upp till den utlovade bogemenskapen trots att det fanns bra gemensamma lokaler. En av kvinnorna satte upp en lapp om att gå på bio tillsammans. Sex personer kom. Gruppen fortsatte att göra saker tillsammans och nu tre år senare är det cirka 100 av husets 140 boende som är med på olika aktiviteter. Huset har en anställd receptionist samt ett gemensamt kök som dock inte utnyttjas för gemensamma måltider. Däremot bjuder man in en gourmetkock en gång i månaden och detta är en välbesökt tillställning. Man anordnar biokvällar, diskussionskvällar, teaterbesök. Man har happy hour kl 17–19, fredagsträffar, en huskatalog med foton på de boende, fotvård och massage. Hälften av de boende är ensamstående.

Tre av kvinnorna *Ingrid Olausson*, journalist och författare, *Madelein Månsson*, entreprenör och företagsledare samt *Susann Ekroth*, utvecklingsstrateg, tog initiativ till att via *primetime.living* sprida idén om gemenskapsboende och kontakt togs med Handelskammaren i Stockholm. I december 2008 hölls ett seminarium i Stockholm och i april 2009 hölls ett andra seminarium i Göteborg med ett 30-tal deltagare. Deltagarna kom från arkitektkontor, Familjebostäder, föreningen BoIHOP, HSB, privata byggbolag, pensionärsföreningar samt från kommuner.

Skådespelaren Inger Hayman till vänster medverkade på seminariet. Till höger Madelein Månsson och Susann Ekroth i Primetime Living som arrangerade.

Madelein Månsson berättade om en studie från Karolinska Institutet som visar att man skjuter upp vårdbehovet om man bor i gemenskap på äldre dagar. Fattigdom klarar människan men inte ensamhet. 69 % av de äldre är rädda för att bli ensam.

Äldreboendedelegationen

Péter Kovács, kommunalråd i Höganäs kommun och ledamot av äldreboendedelegationen reflekterade över slutbetänkandet »*Bo bra hela livet*«. Han presenterade sig som världens lyckligaste man i världens bästa kommun Höganäs, där man planerar för en åldrande befolkning.

Antalet pensionärer förväntas att öka starkt de närmaste åren. Då kommer vårdbehovet att öka. Boendet för äldre regleras av en djungel av lagar och bestämmelser.

Äldreboendedelegationen föreslår

- att de termer och begrepp som i dag används för olika slag av bostäder avsedda för äldre ersätts av en enhetlig terminologi: *seniorbostäder*, *trygghetsbostäder* och *vård- och omsorgsboende*;
- att begreppet *korttidsvård* används istället för korttidsboende;
- att kommunerna genom en särskild lag får befogenhet att, utan föregående behovsprövning enligt socialtjänstlagen, tillhandahålla trygghetsbostäder till äldre (reservation om skyldighet);
- att målgruppen för trygghetsbostäder ska vara äldre människor som känner

sig oroliga, otrygga och/eller socialt isolerade i sitt ordinarie boende;

- att de som bor i trygghetsbostäder ska ha tillgång till gemensamhetslokal, personal som en gemensam resurs och trygghetslarm. Det ska finnas möjlighet till gemensamma måltider;
- att kommunen själv bestämmer om och i så fall vilka kriterier som ska gälla för att den enskilde ska få tillgång till en trygghetsbostad och hur dessa ska förmedlas. Hög ålder kan beaktas.

Föreslagna stöd- och stimulansåtgärder

- ett statligt bidrag för åtgärder som ökar tillgängligheten i befintliga bostäder och i gemensamhetsutrymmen för personer med funktionsnedsättningar;
- att tillgänglighetsbidraget kopplas till att kommunens bostadsbestånd inventeras. Av inventeringen ska framgå vilka områden som prioriteras för tillgänglighetsskapande åtgärder;
- ett statligt bidrag lämnas till personal som ska arbeta för att främja gemensamma aktiviteter och kontakter mellan hyresgästerna i trygghetsbostäder;
- gällande investeringsstöd för särskilda boendeformer ska även omfatta trygghetsbostäder.

Särskilt boende och trygghetsbostäder

- nuvarande stöd gäller endast nytilskott av särskilda boendeformer;
- stödet har hittills inte utnyttjats fullt ut;
- 500 milj.kr. årligen 2007–2011: hittills

beviljat stöd 365 milj.kr. plus 172 milj.kr. avseende inkomna men ej beslutade ärenden;

- den ekonomiska ramen för stödet föreslås utökas och även avse nybyggnation av trygghetsbostäder.

Särskilda åtgärder för utvecklingen av äldre bostäder

- åtgärder som säkerställer att tillgänglighetskraven i bygglagstiftningen efterlevs;
- forskning och utvecklingsarbete om särskilt boende, inklusive korttidsvård;
- ökad kunskap om hur boendets utformning/miljö samspelar med god omvårdnad/meningsfull tillvaro;
- höjd nivå enligt svensk standard för byggnadsutformning vid nybyggnation av trygghetsbostäder och särskilda boendeformer/vård- och omsorgsboende;
- intensifierad samverkan mellan kommuner, landsting/motsvarande och

bostadsföretag så att teknikstöd i bostäder anpassade för äldre kan introduceras kostnadseffektivt;

- höjt bostadstillägg för pensionärer och särskilt bostadstillägg för pensionärer.

I Höganäs har man sedan 6-7 år tillbaka satt kravet att bygger man mer än ett plan så skall det vara hiss. Det skall alltid vara breda dörrar, inga trösklar osv. Man har tack vare detta sparat mycket pengar för bostadsanpassning. Péter Kovács ansåg att det borde vara samma krav i alla Sveriges kommuner. Likaså tyckte han att istället för att subventionera byggandet så skall man höja bostadsbidragen för pensionärer. Pengarna hamnar då i rätt ficka. Det bor 25 000 personer i Höganäs kommun och 73 % bor i egen villa. De äldres hälsa påverkas av: ålder, ekonomi, hälsa och livsstil, att ha ett socialt nätverk, boendestandarden, tillgång till fixartjänster

Som ett kulturellt inslag i programmet framförde Inger Hayman från Stadstea-

tern en monolog från Carin Mannheimers pjäs *Sista dansen*.

Susann Ekroth från primetime.living genomförde en sejour kallad Framtidsresa till morgondagens boende. »Allt vi människor skapar börjar med en tanke, en dröm.«

ELISABETH OLSZON

Hela rapporten från mötet finns på www.kollektivhus.nu

Öppet Hus 3-4 oktober

Årsmötet i Kollektivhus NU beslöt att rekommendera alla bogemenskaper att ordna Öppet Hus under helgen 3-4 oktober och att uppmana alla medlemmar att förbereda evenemanget i god tid. Styrelsen har börjat förberedelserna genom att utforma av en gemensam blankett för intresseanmälan.

Mer information får du på hemsidan www.kollektivhus.nu under fliken Aktiviteter.

Välkommen till den internationella konferensen 2010!

INTRESSET FÖR BOENDEFORMER med gemenskap och samarbete växer runt om i världen. I Danmark, Nederländerna och USA finns etablerade nätverk för kollektivboende. I Tyskland finns både nya och gamla nätverk. I länder som Italien, Storbritannien, Belgien och Österrike bildas gemensamma hemsidor och paraplyorganisationer för ekobyar och kollektivt boende. Detta uppsving är ett gott skäl att låta representanter för alternativa boendeformer mötas och lära av varandra.

När Kerstin Kärnekull från kollektivhuset Färdknäppen besökte USAs rörelse för Cohousing förra året väcktes idén om en internationell konferens. Styrelsen för Kollektivhus NU beslöt att ge en arbetsgrupp i uppdrag att planera för en konferens med namnet »*International Collaborative Housing Conference 2010*« och att konferensen skulle äga rum 5-9 maj 2010. Senare beslöt att genomföra konferensen tillsammans med institutionen för samhällsplanering och miljö på KTH. Tanken är att konferensen ska vara forskningsinriktad. Ett antal kända forskare är vidtalade som talare. En ansökan om bidrag har lämnats till forskningsrådet Formas. Ett av syftena med konferensen är att få en översikt över forskningsläget.

Det är nu bestämt att den ska äga rum i Stockholm på grund av samarbetet med KTH (som har billiga lokaler och kan ta hand om konferensavgifter). Konferensen ska inledas med studiebesök på olika bogemenskaper i Stockholmsregionen. Efter konferensen ska de som är intresserade kunna besöka alternativa boendeformer i Väst-Sverige och i Skåne/Danmark.

UTÖVER FORSKNINGSPERSPEKTIVET är syftet med konferensen att utbyta erfarenheter av bogemenskap i olika länder, att visa upp den svenska kollektivhusmodellen, att påverka debatten i Sverige och att lära av varandras misstag och framgångar.

Redan innan konferensen annonserats officiellt har den väckt stort intresse internationellt. Arbetsgruppen får en mängd

goda råd om uppläggning och frågor om vilka som får delta osv. Det finns redan en lista med 180 adresser för utskick av inbjudningar. Till detta kommer Kollektivhus NU:s medlemmar samt bostadsföretag och andra i Sverige.

ARBETSGRUPPEN RÄKNAR MED att konferensen ska locka minst 150 deltagare. Minst hälften antas komma från utlandet. Huvuddelen av konferensen ska upptas av workshops kring teman som demografiska förändringar i samhället, genusfrågor, livskvalitet i boendet, ägandefrågor och ekonomi, hur man planerar en bogemenskap, bostäder för hållbar livsstil, design och strategier för att nå allmänheten. Konferensen ska sammanfattas i en rapport på engelska som ska spridas internationellt.

Arbetsgruppen består av Kerstin Kärnekull och Lotta Byqvist, Färdknäppen, Stockholm; Bertil Egerö, Slottet, Lund och Dick Urban Vestbro, Tullstugan, Stockholm.

Information om konferensen finns redan på föreningens hemsida www.kollektivhus.nu. Boka in datum för konferensen och håll utkik efter inbjudan!

DICK URBAN VESTBRO

Tankar från årsmötet 14 mars

Strax före årsmötet tillfrågades jag om jag ville engagera mig i Kollektivhus NU:s arbete. Med detta i huvudet cyklade jag med stor spänning till årsmötet på Sjöfarten. Eftersom jag redan på 80-talet när jag läste samhällskunskap varit intresserad av kollektivhusboende kändes detta som en stor utmaning. Jag bor sedan drygt ett år på Färdknäppen på Södermalm och har mycket konkreta erfarenheter av hur det är att arbeta och bo tillsammans med personer som har många olika livserfarenheter.

Väl framme i Sjöfartens trevliga lokaler blev vi mycket väl mottagna av boende med orangea band runt halsen. Välorganiserat tänkte jag! Vi blev senare guidade runt i det nybyggda huset och fick se både lägenheter och gemenskapsutrymmen.

Vid årsmötet fylldes matsalen till brädden. Förhandlingarna gick mycket smidigt.

Birgitta Thulén, ordförande i Sjöfarten, berättar om den nya bogemenskapen i Hammarby Sjöstad.

Natanael Karlsson, Tullstugan, framförde en uppskattad monolog om en barnfamiljs situation i ett kollektivhus.

Elsa Grip med efterrätten.

Dagordningen avhandlades utan alltför mycket avvikelser från dagordningen. Många var aktiva och kom med kreativa förslag. De frågor som diskuterades allra mest handlade om hur vi skall kunna föra ut våra hjärtefrågor till en nyfiken allmänhet. Andra viktiga ämnen som dryftades var »Hur fånga upp och kanalisera det växande intresse som finns i dag?«, och den allra största frågan: hur skall vi få ekonomi till detta och till Kollektivhus NU:s internationella konferens 5-9 maj 2010?

Ett mycket uppskattat avbrott i årsmötesförhandlingarna var när Natanael Karlsson levande berättade hur viktiga grannarna var och hur det samarbete som de i kollektivhuset Tullstugan utvecklade, när familjen inte räckte till. När alla problem med barntillsyn, sjukhusbesök och ansvar för förvärvsarbete blev för mycket för en person att klara.

Efter mötets slut dukades fram ett härligt buffébord med många läckra rätter. Samtalsnivån steg i rummet och många nya kontakter knöts, kontakter som bygger relationer som ger kraft och stöder vårt gemensamma projekt, att bygga ett bättre och värdigare boende, med hörnstenarna samarbete och gemenskap.

Vår ordförande Dick Urban tackade alla boende på Sjöfarten och höll ett föredrag med en mycket intressant tillbakablick över alla de trevande försök att organisera ett jämställt, värdigt och mänskligt boende som pågått i Sverige och utomlands under flera hundra år.

TEXT & BILD: BENGT KILÉN

Läs mer om årsmötet på hemsidan www.kollektivhus.nu. Gå till fliken Protokoll/Stadgar.

Stöd Kollektivhus NU!

Kollektivhus NU är beroende av bidrag från boföreningar och enskilda. Den största utgiften under 2009 är en utställning om bogemenskap. Den beräknas kosta 80.000 kr. Hittills har vi bara fått in 30.000. Vi behöver alltså ytterligare 50.000. Du blir stödmedlem genom att betala MINST 100 kronor till **Kollektivhus NU**, plusgiro 43 88 62-5. Ange namn och e-postadress.

Kollektivhus NU

■ ■ ■ DET HÄR ÄR nummer 10 av »BO TILLSAMMANS« som är föreningen Kollektivhus NUs informationsblad. Vi har rullande ansvar för redaktionen. Den här gången är Elisabeth Olszon, Göteborg redaktör. För nästa nummer ansvarar Birgitta Aulin och John Fletcher. Hör av dej till styrelsen om du vill ha med något bidrag.

Styrelsen i Kollektivhus NU 2009

Ordförande:

Dick Urban Vestbro, Tullstugan
Stockholm, 070-655 94 83,
dickurba@gmail.com

Vice ordförande:

Elisabeth Olszon,
Majbacken, Göteborg
elisabeth.olszon@telia.com

Kassör: John Fletcher, Tersen Falun
Ordinarie:

Gunnel Torstensson, Trekanten
Stockholm, **Bengt Kilén**, Färdknäppen,
Stockholm.

Suppleanter:

Elsa Grip, Slottet, Lund,

Birgitta Aulin, Blomstret Gävle

Adjungerade:

Ingela Blomberg, Föreningen
Framtiden Stockholm, **Hans von Zeipel**,
Svårdet Stockholm.

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev? Skicka ett e-post till nyhetsbrev-kollektivhus-NU-subscribe@googlegroups.com. Du kommer att få nyhetsbladet Bo tillsammans och annan information relaterad till kollektivhusboende.

På hemsidan www.kollektivhus.nu finns listan över kollektivhus i Sverige. Vet du något hus som inte finns med där, hör av dej till kollektivhus.nu@gmail.com

På hemsidan kan man också sätta in en bytes- eller intresseannons. Mejla till hans.vonzeipel@comhem.se

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange vem som betalar samt e-post eller annan adress.

www.kollektivhus.nu